

4. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM 1.AKTUALIZACE ZÚR SK VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY

V rámci hodnocení vlivů na životní prostředí bylo provedeno vyhodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí (ŽP): ovzduší, klima, voda, půda (ZPF+PUPFL), horninové prostředí, biologická rozmanitost, fauna, flóra, krajina, hmotné statky, kulturní dědictví a obyvatelstvo. Ovlivněné složky byly identifikovány na základě územních průmětů vybraných charakteristik jednotlivých složek ŽP a řešených koridorů v prostředí GIS. Jednotlivé charakteristiky jsou součástí územně analytických podkladů (ÚAP) a dostali jsme je od firmy Hydrosoft Velešlavín s.r.o., která zpracovává ÚAP pro Krajský úřad Středočeského kraje. Vybrané ÚAP sloužily jako podklad pro vyhodnocení. V následujícím textu jsou jednotlivé složky ŽP popsány z ohledem na zvolené charakteristiky, je uvedeno jejich pravděpodobné ovlivnění.

Obyvatelstvo

Hodnocené záměry mají spíše negativní vliv na obyvatelstvo. Vyhodnocení vlivů na obyvatelstvo 1.aktualizace ZÚR SK bylo provedeno z hlediska vlivů na veřejné zdraví a z hlediska socioekonomických faktorů. U veřejného zdraví byly především sledovány zdravotní determinanty životního prostředí jako je hluková zátěž a kvalita ovzduší. Pro vyhodnocení jsme využili zpracovanou dokumentaci EIA dle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí (Sdružení Pragoprojekt – Sudop, 2010). Při hodnocení vlivů na obyvatelstvo byla zohledněna přítomnost zastavěného území v koridoru, přítomnost navržených protihlukových stěn a území s možným překračováním imisních hygienických limitů.

Další skupinu vlivů na obyvatelstvo tvoří socioekonomické vlivy. Tyto vlivy mohou být kladné nebo záporné. Při hodnocení vlivů na úrovni ZÚR jsme věnovali pozornost předpokládanému umístění MÚK a tím možnému zlepšení dopravního napojení obce, zásahům do rekreačně využívaného území a přítomnosti zastavěného území.

Biologická rozmanitost, fauna flóra

Za základní charakteristiky ochrany přírody je nezbytné považovat maloplošná a velkoplošná zvláště chráněná území, lokality zvláště chráněných druhů s národním významem, územní systém ekologické stability (ÚSES), migračně významné území a dálkové migrační koridory. Zohledněna byla přítomnost migračních bariér. Součástí ochrany přírody je také soustava Natura 2000, kterou tvoří evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Těmto územím se věnuje hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000, které je samostatnou dokumentací zpracovanou v rámci hodnocení 1. aktualizace ZÚR SK.

Hlavní přírodní hodnoty jsou na území Středočeského kraje koncentrovány v maloplošně a velkoplošně chráněných územích. U záměrů situovaných nebo

dotýkajících se těchto území je zvýšené riziko ohrožení chráněných druhů rostlin a živočichů nebo narušení samotné funkce chráněného území. Z tohoto důvodu je nutné posouzení vlivů zaměřit převážně na tato území. Jedná se o zvláště chráněná území (ZCHÚ) ve všech svých kategoriích: národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka, národní park, chráněná krajinná oblast a lokality Natura 2000: evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

V zájmovém území se nenachází žádné velkoplošné chráněné území. V území vymezeném obalovou křivkou 3 km vzdálenou od okraje koridoru se nacházejí 1 MZCHÚ kategorie národní přírodní památka, 1 MZCHÚ kategorie přírodní rezervace a 3 MZCHÚ kategorie přírodní památka.

Další složkou ochrany přírody je územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je tvořen biocentry a biokoridory. ZÚR vymezuje nadregionální a regionální úroveň. Za cennější plochy jsou považovány nadregionální a regionální biocentra, kde například nelze vyloučit přítomnost zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Hodnocené záměry nezasahují do nadregionálního biocentra ÚSES. Při zásazích do regionálního biocentra požadujeme biologické hodnocení dle zákona č. 114/1992 Sb.

Dále byla vyhodnocena problematika migrací. Podkladem byla studie Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce (EVERNIA s.r.o., 2010), která identifikovala ve Středočeském kraji migračně významná území, dálkové migrační koridory a migrační bariéry. Hodnocené záměry se negativně projeví na omezení migrací. Podrobněji včetně navržených opatření k minimalizaci těchto vlivů je řešeno v kapitole 6 *Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant 1.aktualizace ZÚR SK, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných.*

Půda

Z hlediska půdy byl kladen důraz na nejzávažnější negativní vliv a tím je její zábor. Byl zohledněn především zábor cenných půd tj. půd zařazených do I. a II. třídy ochrany. Dále byla pozornost věnována lesní půdě tj. pozemkům určeným k plnění funkcí lesa (PUPFL). Zde byl odlišen zábor lesů ochranných, lesů zvláštního určení a lesů hospodářských. Kvalifikovaný odhad záborů ZPF a PUPFL provedla zpracovatelka 1.aktualizace ZÚR SK ing. arch. Poláčková (Urbanistický atelier UP24).

Horninové prostředí

V rámci hodnocení vlivů na horninové prostředí byly hodnoceny střety s chráněným ložiskovým územím (CHLÚ), dobývacím prostorem (DP), ložiskem nerostných surovin, poddolovaným územím a územím se sesuvy.

V zájmovém území se nachází 14 CHLÚ převážně stavebního kamene, řešený koridor prochází jedním CHLÚ (Dolní Jirčany, cihlářská surovina). Dobývacích prostorů bylo identifikováno 10. V zájmovém území se nachází množství ložisek především cihlářských surovin, stavebního kamene a zlatonosných rud. Především

v severní části zájmového území a u obce Heřmaničky se nacházejí rozsáhlá poddolovaná území. Řešený koridor nezasahuje na území sesuvů a svahových deformací.

Voda

Z hlediska vodního prostředí byly řešené koridory hodnoceny především ve vztahu k chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV), vymezeným záplavovým územím při průtoku odpovídající Q_{100} , ochranným pásmům vodních zdrojů, identifikovaným bodovým vodním zdrojům, přírodním léčivým zdrojům a jejich ochranným pásmům.

Vodohospodářsky významná území (CHOPAV) se v zájmovém území nevyskytují stejně tak přírodní léčivé zdroje. Rozsáhlé ochranné pásmo odběru povrchových vod z vodního toku Mastník pokrývá významnou část jižní části zájmového území. Navržený koridor kříží vodní toky a zasahuje na záplavová území. Nejrozsáhlejší záplavová území (Q_{100}) jsou vymezena v okolí vodních toků Janovický potok, Sázava, Konopištský potok a Mastník.

Ovzduší a klima

Při hodnocení vlivů na ovzduší byla, kromě zhodnocení charakteru záměru jako možného zdroje znečištění ovzduší, hodnocena přítomnost území s překračováním imisního limitu. Stávající úroveň znečištění ovzduší v zájmovém území lze orientačně zjistit z hodnot klouzavého průměru koncentrací uvažovaných škodlivin (SO_2 , PM_{10} , $PM_{2,5}$, NO_2 , benzen, benzo(a)pyren, arsen, kadmium, nikl, olovo) za předchozích 5 kalendářních let, které zveřejňuje Ministerstvo životního prostředí. Z těchto údajů vyplývá, že navržené koridory pro výstavbu dálnice D3 a Václavické spojky nejsou umístěny do území s překračujícími imisními limity.

Vlivem realizace řešených záměrů obsažených v 1. aktualizaci ZÚR SK je možné předpokládat zlepšení imisní situace v okolí stávající silnice I/3. Naopak zhoršení situace nastane v blízkosti koridoru dálnice D3 a Václavické spojky.

Hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického

Z hlediska kulturních a historických charakteristik území byly sledovány nemovité kulturní památky, národní kulturní památky, památkově chráněná území (městské památkové rezervace, městské památkové zóny, vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny, archeologické památkové rezervace a jejich ochranná pásma), památky s mezinárodním statutem (UNESCO) a území s archeologickými nálezy.

U území s archeologickými nálezy (ÚAN) byla pozornost věnována ÚAN I. a II. kategorie tj. zemí s pozitivně prokázaným a dále bezpečně předpokládaným výskytem archeologických nálezů a území, na něž dosud nebyl pozitivně prokázán

výskyt archeologických nálezů, ale určité indicie mu nasvědčují; pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů je 51-100%. Řešené koridory vykazují střety s památkovou ochranou.

Krajina

Ačkoliv je krajina Středočeského kraje do značné míry ovlivněná aglomerací hl. města Prahy, se všemi problémy, které s tímto faktem souvisí, je možné její krajinu označit za velmi rozmanitou s mnoha jedinečnými oblastmi. Realizací řešeného záměru dojde ve značné míře k narušení stávajícího krajinného rázu.

Z hlediska vlivů na krajinný ráz byla sledována přítomnost území se zvýšenou ochranou krajinného rázu – chráněné krajinné oblasti (CHKO), přírodní parky a krajinné památkové zóny. CHKO se v zájmovém území nenachází. Na zájmové území zasahují 3 přírodní parky (Střed Čech, Hornopožárský les a Jistebnická vrchovina).